

Til Sveits for å lære fremtidens husbygging

Byggmester Kjell Skog i Byggmesteren Tromsø AS sier klart ifra når en kunde vil bygge en hustype som ikke er energi-effektiv.

TEKST: DAG INGE DANIELSEN FOTO: MIKAEL WEST HAMMER

– Vi har plikt til å komme med riktige råd. Som fagfolk og rådgivere er det vår oppgave å tilby kunden et best mulig produkt. Ikke minst når det gjelder energi og inne-klima har vi en selvstendig plikt til å utvikle oss og tilby de beste løsningene, uavhengig av forskriftene, sier Kjell Skog, som har over 30 år bak seg i bransjen og som sitter i styret i Byggmesterforbundet.

Med denne holdningen har han tapt kontrakter. I perioden frem til nye energikrav i teknisk forskrift trer i kraft 1. august i år, er det byggeaktører som forteller kunden at det er smart å bygge raskt for å slippe å følge nye og fordyrende krav.

Kjell Skog og Byggmesteren Tromsø er villig til å miste byggekontrakter – selv i en toff periode – fordi sunne og energigjerrige hus er et overordnet satsnings-område. Kvalitet og yrkesstolthet er viktige, varige verdier som ikke blir satt til side for kortsiktig vinnings skyld.

60-tallshus bedre enn nye

Kjell og kollegene har lært mye de siste årene. Blant annet har han erfart at nye hustyper ofte er mindre energieffektive enn 60-tallshusene som restaureres. Dette har sammenheng med at man etter krigen, med høye materialkostnader, bygget kompakte hus med liten utvendig flate i forhold til indre volum. Dette gir bedre energiøkonomi enn mange moderne hustyper, som er vanskelige å bygge om til lavenergi- eller såkalte passiv-

TETTER. Tømrer Kristin Håkerud arbeider med diffusjonsåpen tetting mellom tak og vegg.

hus. Her må det komme en ny holdning blant arkitektene, mener Kjell:

– Husene må tegnes på en slik måte at de egner seg for å spare energi!

Bladet National Geographic har nettopp energiøkonomisering og boliger som hovedtema i sin marsutgave. De påpeker at de fleste hjem kan redusere energiforbruket med 25 prosent og at boligene slipper ut mer CO₂ enn den samlede biltrafikken.

For å utvikle kompetansen og tilby bedre

løsninger har Byggmesteren Tromsø satt i verk en rekke tiltak, som samarbeid og erfaringsutveksling på tvers av firma- og landegrensener, samt bruk av ny teknologi.

I et lite lokalt marked er et tradisjonelt byggmesterfirma nødt til å påta seg alle typer oppdrag. Da blir det vanskelig å spisse kompetansen. Av den grunn har Byggmesteren Tromsø gått sammen med Monsen Bygg AS om å danne et nytt selskap, Boligbygg Tromsø, som nettopp er en satsning på energismarte hus.

Infrarød teknologi

– For en stund siden jobbet vi for en byggherre som var teknisk kompetent og brukte infrarødt kamera for å måle varmelekkasjer. Vi hadde bygget etter vanlig norm og var sikre på at det var godt nok. Men vi fikk en sjokkopplevelse. Vi så at vi hadde mye å lære. Siden den gang har vi kjøpt inn eget infrarødt kamera og innført nye teknikker og kontrollrutiner for å fjerne kuldebroer og få husene mest mulig tette.

Et annet hjelpemiddel er blåsetester, der en vifte plasseres i en dør eller et vindu, for å skape over- eller undertrykk, slik at man kan måle tettheten i huset. Nye tekniske forskrifter stiller krav til dokumentert tetthet, men det blir ikke innført obligatoriske krav om blåsetester.

– Husbanken krever dette, og det er bra, sier Kjell.

Foruten Norden har Tyskland, Østerrike og Sveits

lange tradisjoner med trehus. I Sveits har byggebransjen lenge hatt fokus på lavenergihus, såkalte passivhus, mye på bakgrunn av høyere energipriser. Derfor reiste Byggmesterlauget i Tromsø på studietur til Sveits for å besøke bedrifter av tilsvarende størrelse og type.

– Vi lærte masse om tetting, isolering og fuktkontroll. Vi har også hatt leverandører av nye løsninger fra Sveits på besøk i Tromsø for å holde kurs – for nærmere hundre tømrere fra ulike firmaer. Det handler eksempelvis om å bruke tape på alle skjøter inn- og utvendig, ikke bare klemmer, og nye smarte løsninger for fuktbrems i stedet for fuktsperre i vegger og tak.

Trehus mer effektive?

– Hva er mest energieffektivt, mur- eller trehus?

– Det er vanskelig å svare på, fordi det kan bygges gode murhus, og i Norge har murhus fått et oppsving. I Europa opplever man at trehus har fått en renessanse, mye fordi problemene med fukt, kuldebroer og isolering er lettere å løse med tre, sier Kjell Skog, nylig hjemkommet fra trehusmessen Legno & Edilizia i Verona, der han møtte østerrikske og sveitsiske kolleger.

– Stilles det strengere krav når man bygger hus langt mot nord?

– Vær og klima byr på utfordringer overalt. I Tromsø har vi høye snøkrav. Vi har mye vind og slagregn, så vindtetting er spesielt viktig. Og i en universitetsby er det mange kunder med høye kunnskaper og krav.

– Hvordan tror du utviklingen blir videre fremover?

– Om ti års tid vil vi ha fått nye, strengere og mer helhetlige miljø- og energikrav. Ikke bare for bygningene men også på aktiviteten vår. Kanskje vil det bli fokus på å begrense transportene og å bruke lokale materialer, tror tromsøværingen, som ser stadig større interesse for smarte og sunne hus:

– Det svinger litt med strømprisene, men den generelle trenden er at interessen for miljøvennlige hus er stadig voksende.

Vedovn gir god økonomi

■ En Enova-undersøkelse viser nå at etter varmpumpe er vedovn billigste måte å holde varmen på. Med en rentbrennende vedovn (se bildet) kan 50 prosent av årsbehovet dekkes, og monteringen støttes av mange kommuner gjennom tilskudd.

FOTO: DAG RØRSLETT

BYGGMESTER KJELL SKOG SIER:
"Huset ligger høyt oppe med fantastisk utsikt og mye sol, men også værhardt, noe som krever ekstra god vindtetting."